

MAURICE VERBAET ART CENTER

Vuurtoeren voor Belgische kunst

In de voormalige toren van de Antwerpse Waterwerken gaat morgen het Maurice Verbaet Art Center open. Met zijn 1600 vierkante meter expositieruimte wordt dit het grootste privémuseum van Antwerpen. Verzamelaar Maurice Verbaet wil van de AWW-toren hét referentiepunt maken voor naoorlogse Belgische kunst van 1945 tot 1975.

Schilderijen van Antoine Mortier en Evelyne Axell uit de collectie van Maurice Verbaet. FOTO'S WIM HENDRIX

Fiftiesdesign van Willy Van Der Meeren, Alfred Hendrickx en Olivier Strebelle. FOTO WIM HENDRIX

De AWW-toren uit 1965. FOTO WIM HENDRIX

Doek van Pol Mara en beelden van Bert De Leeuw. FOTO WIM HENDRIX

Op zijn negentiende gaf Maurice Verbaet, nu 65, zijn moeder de opdracht om een kunstwerkje voor zijn rekening te kopen bij veilinghuis Campo op de Meir. Het werd het begin van een van de belangrijkste verzamelingen Belgische kunst, van James Ensor tot Jan Fabre.

"Aanvankelijk kocht ik vaak voor enkele duizenden franken kunst van rond 1900. Een van mijn mooiste vondsten was een anoniem fauvistisch werkje dat ik voor omgerekend 125 euro had gekocht en dat een Orthon Friesz bleek te zijn, die nu 300.000 euro waard is", vertelt Verbaet, die een scherp oog voor kwaliteit ontwikkelde en een even scherpe blik op de mechanismen van de kunstmarkt.

"Je moet steeds sleutelwerken zoeken. Ik test of ik ze graag blijf zien. Ik heb vergissingen gemaakt, schilderijen die ik na drie maanden moest wegdoen, omdat ik erop was uitgekeken."

Toen hij in de wereld van verzekeringen en financiën terecht kwam, beschikte hij over steeds grotere bedragen om aan zijn verzameling te besteden. Hij deed het vol overgave en met bekend risico. "Nooit heb ik aandelen gekocht, maar ik stond altijd wel tien procent in het rood omdat ik weer een fascinerend kunstwerk had gevonden."

Vandaag is het op de kunstmarkt veel moeilijker geworden. Of juist gemakkelijker, voor wie over veel geld beschikt. "Vroeger zaten wij dagen in de bibliotheek onderzoek te doen naar kunstenaars. Vandaag staat alles op het internet. Wie iets specifiek zoekt, krijgt een mail als er ergens op de wereld werk wordt aangeboden. Iedereen weet alles en iedereen jaagt op dezelfde artiesten. Dat maakt dat topwerken steeds duurder zullen worden."

Maar voor Verbaet stopt het wel. "Het is een misvatting om te denken dat kunst goed is, als het maar duur genoeg is. Minstens 70 procent van de kunstcopers koopt met dollarketens in de ogen. Dat loopt fout. Met Jeff Koons en Damien Hirst heb ik niets. Vaak vraag ik me af of een Lucio Fontana, hoe goed ook, wel 5 miljoen euro waard is. In vergelijking daarmee zijn Belgische kunstenaars schromelijk ondergewaardeerd. Het is een boutade: voor dezelfde kwaliteit kost een Franse artiest tienmaal meer, een Amerikaan honderd keer meer."

AAWW-TOREN

Van meet af aan beperkte Verbaet zich tot Belgische kunst, aanvankelijk van 1890 tot vandaag. In 2012 wijdde het Museum van Elsene een bejubelde expo aan zijn collectie. Toen ging Verbaet ook op zoek naar een permanent tentoonstellingsruimte. De gedroomde plek vond hij in de AWW-toren. De onderhandelingen sloepen aan, want de projectontwikkelaar wilde de eerst

het iconische sixtiesgebouw en bloc verkopen aan een hogeschool. Eens die piste verlaten, haastte Verbaet zich om het gelijkvloers en de achtste verdieping vast te leggen. Goed bekeken, want met het gelijkvloers kreeg hij ook de beschikking over de kelder zodat er plaats genoeg was om museale exposities op te zetten. Er bleef zelfs genoeg ruimte voor een commerciële galerie.

De bovenste verdieping wordt de volgende maanden uitgebouwd tot een documentatiecentrum en een conferentiezaal. De technische ruimten op het dak veranderen in een loft voor onderzoekers. Op het dak plant hij een beeldtuin. "En als de andere gebruikers meegaan, wil ik de magistrale trappenhal en het hele AWW-gebouw in een kunst-ruimte herschappen", droomt Verbaet luip.

NAOORLOGS

Meer dan twee jaar was Verbaet met de inrichting van zijn museum bezig. Halverwege besliste hij om zich volledig toe te leggen op de Belgische kunst van 1945 tot 1975 en gaf hij kunsthandelaar Eric Gillis de opdracht om 850 vooroorlogse werken te verkopen aan collectioneers en musea.

Werk van Rops en Ensor, veel Spilliaert, maar ook Jozef Peeters, Paul Joostens en liefst tachtig werken van Jules Schmalzigaug, waarvan hij droomt dat ze ooit als geheel in het Antwerpse KMSKA kunnen belanden.

"20 procent is verkocht", berekent Verbaet. "Ik geef toe dat ik er een flinke meerwaarde aan overgehouden heb. Het geld investeer ik in het mvAc. Er werken twaalf

jonge mensen, van curatoren tot restauratoren, van schrijnwerkers tot jobstudenten. Ik investeer in 'onderbekende Belgische kunst' en jonge mensen. Ik ben de locomotief, mijn vrouw Caroline is mijn copiloot en tweede oog."

OPENINGSEXPO

De openingstentoonstelling *Connections One* geeft een royaal overzicht van de glorieuze jaren 1945 tot 1975. Alle belangrijke figuren zijn er met topwerken: Pol Bury, Antoine Mortier, Jo Dehlahaut, Paul Van Hoydonck. Maar er is ook popart van Evelyne Axell en Guy Peellaert. Ondergeschoven figuren als Bert de Leeuw of André Willequet krijgen aandacht. De tijdgeest van Expo 58 wordt geduid. Design in huis en opdrachten in de publieke ruimte komen eveneens aan bod.

90 procent is eigen collectie, de rest ontleent Verbaet aan collega-verzamelaars. "Ook van musea wil ik ontlend, zoals ik ook zelf altijd aan musea heb geleend. Volgend jaar trekt een deel van mijn collectie naar vijf Franse instellingen."

Het mvAc wil per jaar twee grote exposities opzetten. De volgende expo brengt hulde aan de negentigjarige Paul Van Hoydonck. Daarna hoopt Verbaet met de erfenamen van kunstenaars projecten te kunnen opzetten.

"Het mvAc is een onderneming waarvan ik hoop dat ze in vijf jaar tijd zal uitgroeien tot een instituut, hét referentiepunt voor Belgische naoorlogse kunst. Als het lukt, kan het zonder mij en ben ik er zeker van dat mijn zeven kinderen het art center met enthousiasme zullen voortzetten."

FRANK HEIRMAN
 mvAc, Mechelsesteenweg 64, Antwerpen, do-za en elke eerste zondag van de maand 13-18u

